

Сънародник

Брой
Číslo 2

Април - Юни
Apríl - Jún 2025

Krajan

Български градинари в Словакия
Bulharskí záhradníci na Slovensku

личен архив: Красимир Караилюев
Osobný archív: Krasimir Karailiev

➤ „Сънародник“ - отново част
от Световната среща на
българските медии

➤ Интервю с г-н Методи
Методиев, за ежедневието,
бизнеса и бъдещето
на България в еврозоната

➤ Младежка филхармония
„Пионер“ с концерт
в Братислава по случай 24 май

➤ „Krajan“ – opäť súčasťou
Svetového stretnutia
bulharských médií

➤ Rozhovor s pánom
Metodim Metodievom,
o každodennom živote,
podnikaní a budúcnosti
Bulharska v eurozóne

➤ Mládežnícka filharmónia „Pioner“
s koncertom v Bratislave pri
príležitosti 24. mája

„СЪНАРОДНИК“ - ОТНОВО ЧАСТ ОТ СВЕТОВНАТА СРЕЩА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ

За 20-и пореден път Българската телеграфна агенция (БТА) събра под един покрив представители на българските медии от целия свят. Юбилейното издание на Световната среща на българските медии се проведе от 23 до 26 май в София, в Клисурския манастир „Св. св. Кирил и Методий“ и в град Вършец.

Събитието беше уважено от най-високо държавно ниво – сред официалните гости бяха президентът на Република България Румен Радев, вицепрезидентът Илияна Йотова, председателят на Народното събрание Наталия Киселова, както и значителна част от министрите в правителството. Това още веднъж подчерта важността на форума и признанието към работата на българските медии

„KRAJAN“ OPĚT SÚČASŤOU SVETOVÉHO STRETŇUTIA BULHARSKÝCH MÉDIÍ

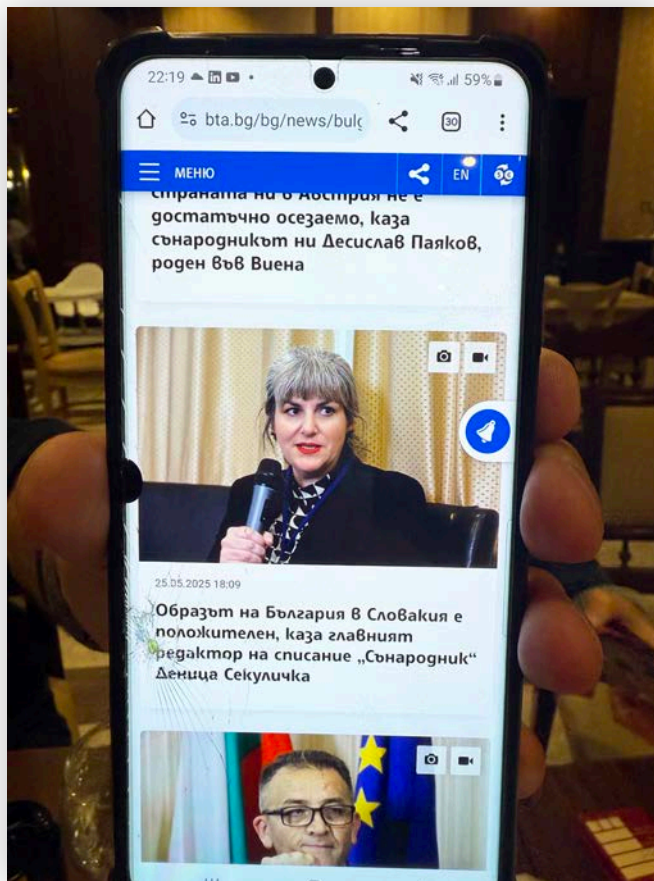
Bulharská tlačová agentúra (BTA) už po 20-ty raz zjednotila pod jednu strechu predstaviteľov bulharských médií z celého sveta. Jubilejný ročník Svetového stretnutia bulharských

médií sa uskutočnil od 23. do 26. mája v Sofii, v Kláštore Klisura „Sv. Cyrila a Metoda“ a v meste Vršec.

Podujatie bolo poctené najvyššou štátnou účasťou – medzi oficiálnymi hosťami boli prezident Bulharskej republiky Rumen Radev, viceprezidentka Iliana Jotova, predsedníčka Národného zhromaždenia Natalia Kiselová, ako aj významná časť ministrov. To ešte viac zdôraznilo

dôležitosť fóra a uznanie práce bulharských médií v zahraničí.

Aj tento rok som mala česť reprezentovať časopis „Sanarodnik“ na tomto významnom fóre, spolu s Vierou Horňákovou Hristovou zo Slovenskej televízie. Spoločne sme zastupovali Slovensko – krajinu, v

зад граница.

И тази година имах честта да представлявам списание „Сънародник“ на този значим форум, редом с Вира Хорнякова-Христова от Словашката национална телевизия. Заедно представихме Словакия – страна, в която българската общност

ktorej je bulharská komunita malá, ale živá a aktívna. Naša účasť už štvrtý rok po sebe je znakom uznania a rešpektu práce, ktorú robíme, aby sme uchovávali bulharské kultúrne a informačné prostredie mimo hraníc vlasti.

Tohtoročnou témou bolo „Médiá a poznanie“. V rámci stretnutia sa uskutočnili tri tematické panely, na ktorých novinári z rekordného počtu 25 krajín diskutovali o úlohe médií v súčasnom svete, o výzvach bulharskej žurnalistiky v zahraničí a o význame dôveryhodných informácií v digitálnej ére. Zúčastnilo sa spolu 70 médií – 34 zo zahraničia a 36 z Bulharska.

Mala som potešenie byť súčasťou tretieho panelu – „Bulhari vo svete 21. storočia a médiá“, ktorý moderoval Vassil Christov, prezident Asociácie zahraničných novinárov vo Veľkej Británii. Medzi účastníkmi boli uznávané osobnosti žurnalistiky a predstavitelia bulharských médií z Maďarska, USA, Rakúska, Holandska a Bulharska.

V diskusii sme zdieľali skúsenosti zo života bulharských komunit v zahraničí, o tom, ako médiá odrážajú ich radosti a ťažkosti, ako aj o dobrých praktikách, ktoré nám pomáhajú byť bližšie k ľuďom, pre ktorých pracujeme. Pre mňa bolo dojímavé, že po mojom vystúpení publikum v sále reagovalo srdečným potleskom, čo som prijala ako úprimné gesto podpory a spolupatričnosti. Po paneli som bola pozvaná poskytnúť niekoľko rozhovorov bulharským a zahraničným médiám – bola to príležitosť predstaviť nielen časopis, ale aj našu bulharskú komunitu na Slovensku.

Stretnutie bolo nielen profesionálne, ale aj emocionálne – plné priateľstiev, nových kontaktov a inšpirácie pre budúce iniciatívy.

Srdečná vďaka patrí BTA a jej generálnemu riaditeľovi Kirilovi Valčevovi za pozvanie a bezchybnú organizáciu. Vďaka nim sa toto stretnutie už dve

е малка, но жива и активна. Участието ни, вече четвърта поредна година, е знак за признанието и уважението към работата, която вършим, за да съхраняваме българската културна и информационна среда извън границите на родината.

Тазгодишната тема беше „Медии и знание“. В рамките на срещата се проведеха три тематични панела, в които журналисти от рекорден брой (25 държави) обсъждаха ролята на медиите в съвременния свят, предизвикателствата пред българската журналистика в чужбина и значението на достоверната информация в ерата на дигиталните технологии. Участваха общо 70 медии – 34 от чужбина и 36 от България.

Имах удоволствието да бъда част от третия панел – „Българите в света на 21-ви век и медиите“, модерирани от Васил Христов, президент на Асоциацията на чуждестранните журналисти във Великобритания. Сред участниците бяха утвърдени имена в журналистиката и представители на български медии от Унгария, САЩ, Австрия, Нидерландия и България.

В дискусиата споделихме опит за живота на българските общности зад граница, за това как медиите отразяват техните радости и трудности, както и за добрите практики, които ни помагат да бъдем по-близо до хората, за които го правим. Замен беше трогателно, че след моята изява публиката в залата реагира с топли аплодисменти, което приех като искрен жест на подкрепа и съпричастност. След панела бях поканена да дам няколко интервюта за български и чуждестранни медии – възможност да представя не само списанието, но и нашата българска общност в Словакия.

Срещата беше не само професионална, но и емоционална – изпълнена с приятелства, нови контакти и вдъхновение за бъдещи инициативи.

Сърдечна благодарност отправяме към БТА и нейния генерален директор Кирил Вълчев за поканата и за безупречната организация. Благодарение на тях вече две десетилетия тази среща се превръща в истинска платформа за диалог, обмен на опит и сътрудничество между българските медии в България и по света.

Автор: БКС

desaťročia stáva skutočnou platformou pre dialóg, výmenu skúseností a spoluprácu medzi bulharskými médiami v Bulharsku a vo svete.

Autor: BKZ

ПОЛИТИЧЕСКИ КОНСУЛТАЦИИ НА НИВО ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР МЕЖДУ МИНИСТЕРСТВОТА НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ НА БЪЛГАРИЯ И СЛОВАКИЯ

На 10 април 2025 г. в Братислава се проведеха политически консултации между външнополитическите ведомства на Република България и Словашката република.

Българската делегация бе ръководена от заместник-министър Елена Шекерлетова, а словашката – от държавния секретар Марек Ещок.

В рамките на дискусиите бе потвърдено желанието за поддържане на активен двустранен политически диалог и задълбочаване на

POLITICKÉ KONZULTÁCIE NA ÚROVNI ŠTÁTNYCH TAJOMNÍKOV MEDZI MINISTERSTVAMI ZAHRAŇIČNÝCH VECÍ BULHARSKA A SLOVENSKA

Dňa 10. apríla 2025 sa v Bratislave uskutočnili politické konzultácie medzi rezortmi zahraničných vecí Bulharskej republiky a Slovenskej republiky.

Bulharskú delegáciu viedla štátna tajomníčka Elena Šekerletova a slovenskú štátny tajomník Marek Eštok.

V rámci diskusií bolo potvrdené odhodlanie udržiavať aktívny dvojstranný politický dialóg a prehľbovať spoluprácu v oblasti hospodárstva,

сътрудничеството в областта на икономиката, енергетиката, образованието, науката, иновациите, културата и туризма.

Обсъдени бяха и актуални теми от европейския и международния дневен ред, сред които бъдещата Многогодишна финансова рамка на ЕС, институционалната реформа на ЕС, конкурентоспособността на ЕС, сигурността и отбраната на ЕС, разширяването на ЕС, миграцията, Украйна и други.

В рамките на визитата си, заместник-министър Шекерлетова посети Българското средно училище

енергетики, въздeлaвaния, вeдeй, иновaци́й, култу́ры a ceтoвнoгo руху.

Pредметом роковaнíй бoлí а́ актуáлнe тeмý з eурoпcкeй a мeдзíнарoднeй aгeндý, мeдзí кoтoрe пaтрíлa бyдúцa вíacрoчнá фíна́нчнá рáмcовá дoхoдa EÚ, íнcтíтуцíoнáлнa рeфoрмa EÚ, кoнкyрeнцíeсчoпнoсть EÚ, бeзпeчнoсть a oбpaнa EÚ, рoзшíрeнíe EÚ, мíгрaцíя, cítуaцíя нa Укрaíнe a дaлшíe.

V rámcí svojej návštevy štátna tajomníčka Šekerletova navštívila Bulharskú strednú školu „Hristo Botev“, kde sa stretla so žiakmi a pedagógmi. V súvislosti s blížiacim sa sviatkom 24. mája 2025 –

„Христо Ботев“, където се среща с ученици и преподаватели. Във връзка с предстоящия празник 24 май 2025 г. – Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност – тя поднесе на училищното ръководство плакет и тематични подаръци. Заместник-министърът посети и Българския културен институт, където проведе работна среща с директора на Института. Дискутирани бяха възможностите за разширяване на културното сътрудничество и насърчаване на инициативи, свързани с популяризирането на българската култура зад граница.

Източник: **Посолството на Република България в Словашката република**

ИНТЕРВЮ С Г-Н МЕТОДИ МЕТОДИЕВ, ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

От 1 януари 2026 г. България ще стане част от еврозоната. Промяната ще се отрази не само на хората в страната, но и на хилядите българи, живеещи и работещи в чужбина. За това какво ще се промени в нашето ежедневие, в бизнеса и при финансовите операции между България и Словакия, разговаряме с заместник-министъра на финансите г-н Методи Методиев.

България ще има и по-силно участие при вземането на решения в еврозоната

От 1 януари заплатите и пенсиите ще се превалутират безплатно в евро, обясни заместник-министърът на финансите

Как въвеждането на еврото ще промени ежедневните покупки и разходите на българите – ще усетим ли веднага разлика в цените?

От 1 януари 2026 г. Република България ще има нова официална валута – еврото. Левът ще остане законно платежно средство до края на месец януари 2026 г. Българите вече познаваме и използваме единната валута, когато пътуваме в чужбина, когато спестяваме, купуваме жилище и дори когато теглим кредит. За българските граждани тя означава сигурност и само по себе си еврото не може да бъде фактор за промяна на ценовите нива в страната.

Превалутирането на цените в евро ще става по официалния фиксиран курс 1 евро = 1,95583 лева. Още от 8 август т.г. всички цени на стоки и услуги се изписват двойно – и в евро, и в лева, за да могат потребителите да свикнат с новите цени в евро. Двойното обозначаване е мярка, работеща изцяло в защита на гражданите и предпазваща от евентуално спекулативно покачване на цените. В продължение на период от 12 месеца (до 8 август

„Deň svätých bratov Cyrila a Metoda, deň bulharskej abecedy, vzdelanosti a kultúry a deň slovanskej literatúry“ odovzdala vedeniu školy pamätnú plaketu a tematické dary.

Štátna tajomníčka navštívila aj Bulharský kultúrny inštitút, kde sa stretla s riaditeľkou inštitútu. Diskutovalo sa o možnostiach rozšírenia kultúrnej spolupráce a podpore iniciatív zameraných na popularizáciu bulharskej kultúry v zahraničí.

Zdroj: **Veľvyslanectvo Bulharskej republiky v Slovenskej republike**

ROZHOVOR S PÁNOM METODIOM METODIEVOM, ŠTÁTNYM TAJOMNÍKOM, MINISTERSTVA FINANCIÍ BULHARSKEJ REPUBLIKY

Od 1. januára 2026 sa Bulharsko stane súčasťou eurozóny. Zmena sa dotkne nielen ľudí v krajine, ale aj tisícov Bulharov, ktorí žijú a pracujú v zahraničí. O tom, čo sa zmení v našom každodennom živote, v podnikaní a pri finančných operáciách medzi Bulharskom a Slovenskom, sme sa rozprávali so štátnym tajomníkom Ministerstva financií Bulharskej republiky pánom Metodiom Metodievom.

Bulharsko bude mať silnejšie postavenie pri rozhodovaní v eurozóne

Od 1. januára sa platy a dôchodky bezplatne prepočítajú na eurá, vysvetlil zástupca ministra financií

Ako zmena meny ovplyvní každodenné nákupy a výdavky Bulharov – pocítite okamžite rozdiel v cenách?

Od 1. januára 2026 bude mať Bulharská republika novú oficiálnu menu – euro. Lev zostane zákonným platidlom do konca januára 2026. Bulhari už jednotnú menu poznajú a používajú – keď cestujeme do zahraničia, keď sporíme, kupujeme nehnuteľnosť alebo si berieme úver. Pre bulharských občanov znamená euro stabilitu a samo osebe nemôže byť faktorom zmeny cenových úrovní v krajine.

Prepočet cien na eurá sa uskutoční podľa oficiálneho pevného kurzu 1 euro = 1,95583 leva. Od 8. augusta tohto roka sa všetky ceny tovarov a služieb zobrazujú dvojito – v eurách aj v levoch, aby si spotrebiteľia mohli zvyknúť na nové ceny v eurách. Dvojité označovanie cien je opatrením v prospech občanov, ktoré ich chráni pred možným špekulatívnym zvyšovaním cien. Po dobu 12 mesiacov, až do 8. augusta 2026, bude možné ľahšie porovnávať cenové úrovne pri každodenných nákupoch.

Od 1. januára 2026 sa všetky účty v bankách (debetné, kreditné, sporiace) vedené v levoch automaticky prepočítajú na eurá, bez straty hodnoty, podľa oficiálneho kurzu 1 euro = 1,95583 leva.

2026 г.) ще можем по-лесно да сравняваме нивата на цените при ежедневните си покупки.

На 1 януари 2026 г. всички сметки в банки (дебитни, кредитни, спестявания) в лева ще се превалутират автоматично в евро, без загуба на стойност по официалния фиксиран курс 1 евро = 1,95583 лева. По същия начин от началото на следващата година заплатите и пенсиите ще се превалутират безплатно в евро, без промяна в реалната им стойност, с което ще бъде запазена покупателната им сила. С други думи, доходите на българските граждани няма да се намалят.

Същевременно пътуванията в страни от еврозоната ще станат по-удобни – без обмяна на валута и без комисиони. Онлайн пазаруването в сайтове от еврозоната ще бъде по-прозрачно, защото няма да има разлика във валутата. Така българите ще пестят от комисиони при обмен на валута, а пътуванията и туризмът ще станат по-удобни и по-евтини. Ще има повече доверие и стабилност във валутата, което силно ограничава валутния риск.

Накратко, въвеждането на еврото няма да направи живота на българите по-скъп, но ще доведе до по-голямо удобство, стабилност и предвидимост.

Често се говори за „ефект на поскъпване“ при преминаване към евро. Има ли реални основания за притеснение или цените вече са достигнали нивата, при които търговците не би трябвало да увеличават допълнително?

Опитът на другите държави, приели еврото, показва, че „ефектът на поскъпването“ е породен най-вече от закръгляването нагоре на цените на някои стоки и локални услуги при преминаването към новата валута. Този ефект се очаква да бъде минимален и еднократен. Същата прогноза прави и българският Национален статистически институт в свой анализ, публикуван през м. юни т.г., предвиждащ в България този ефект да доведе до ръст на инфлацията (ХИПЦ) в рамките на между 0,2 – 0,4 пр. пункта. В държавите, които вече минаха през това – Словения, Хърватия и др., също се вижда, че средният ефект от „закръглянето“ е в този диапазон, т.е. много малък.

Като изключим това, следва да се отбележи, че истинските фактори за промяна в цените са и ще продължат да бъдат свързани с икономическите процеси, но не само у нас. Например – промяна в реалните производствени разходи, пазарните условия или в нормата на печалба на търговеца, а не с въвеждането на еврото. Само по себе си еврото не може да бъде фактор за промяна на ценовите нива в страната.

Все пак с цел да се избегне икономически необосновано повишаване на цените в преходния период, Законът за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ) предвижда освен задължение за двойно обозначаване на цените,

Rovnakým spôsobom sa od začiatku nasledujúceho roka bezplatne prepočítajú na eurá aj platy a dôchodky, bez zmeny ich reálnej hodnoty, čím sa zachová ich kúpna sila. Inými slovami, príjmy bulharských občanov sa neznižia.

Cestovanie do krajín eurozóny sa zároveň zjednoduší – bez výmeny meny a bez poplatkov. Nákupy online v obchodoch z eurozóny budú prehľadnejšie, keďže nebude rozdiel v mene. Bulhari tak ušetria na poplatkoch za výmenu meny, cestovanie a turizmus sa stanú pohodlnejšími a lacnejšími. Euro prinesie väčšiu dôveru a stabilitu meny, čím sa výrazne zníži menové riziko.

Zhrnuté, zavedenie eura neurobí život Bulharov drahším, ale prinesie viac pohodlia, stability a predvídateľnosti.

Často sa hovorí o „efekte zdražovania“ pri prechode na euro. Existujú reálne dôvody na obavy alebo už ceny dosiahli úroveň, pri ktorej by obchodníci nemali dôvod ich ďalej zvyšovať?

Skúsenosti ostatných krajín, ktoré prijali euro, ukazujú, že „efekt zdražovania“ bol spôsobený najmä zaokrúhľovaním cien smerom nahor pri niektorých

tovaroch a lokálnych službách. Tento efekt sa očakáva ako minimálny a jednorazový. Rovnakú prognózu uvádza aj bulharský Národný štatistický úrad, ktorý v

така и ограничение за търговците да ги повишават за период от една година – от 8 август 2025 г. до 8 август 2026 г., ако това не е обосновано от обективни икономически фактори.

Българското правителство въведе ефективна координация за наблюдение на цените и предотвратяване на нелоялни търговски практики. Беше създаден координационен механизъм, в рамките на който заинтересованите институции подписаха споразумения за сътрудничество между основните контролни органи, правителството и бизнеса в името на плавния и прозрачен преход към еврото.

За прилагането на тези правила ЗВЕРБ определи контролните органи, каквито са Комисията за защита на потребителите и Националната агенция за приходите, да извършват съвместни проверки.

Важно е хората да знаят, че самите те са най-силният контролен орган в борбата със спекулата, с избора си от кого да пазаруват – дали от коректните търговци, или от тези пазарни субекти, които не спазват правилата. Във всяка една от държавите подобно поведение е довело до регулация на пазара.

Кои конкретни ползи за бизнеса и домакинствата могат да се усетят най-бързо след въвеждането на еврото?

Премахването на разходите за превалутиране и валутния риск са непосредствените ползи за българските граждани и бизнеса. В краткосрочен план еврото ще осигури стабилни цени, по-голяма икономическа устойчивост и защита на спестяванията, особено в условията на несигурна геополитическа среда.

Присъединяването към еврозоната ще доведе до по-ниски лихвени проценти по кредити, по-добър достъп до финансиране и засилена инвестиционна активност. Показателен за това е фактът, че броени дни след приемането от Съвета на ЕС на правните актове, необходими за присъединяването на България към еврозоната, две кредитни агенции вече повишиха кредитния рейтинг на страната ни. Отпадането на транзакционните разходи ще улесни търговията и международните плащания, като направи икономическата среда по-прозрачна и предвидима. България ще има и по-силно участие при вземането на решения в еврозоната, укрепвайки позициите си в икономическата политика на ЕС.

Всички изброени фактори водят до възможности за растеж на икономиката, инвестиции и разкриване на работни места.

В дългосрочен план се очаква подобряване конкурентоспособността на страната, което ще стимулира бизнеса да бъде по-иновативен и по-ефективен. С приближаването ни към развитите държави в ядрото на ЕС, това означава ограничаване на сивата икономика, по-голяма ефективност и удовлетвореност при предоставяне

анализе з юна тоhto рока предpokладá нáраст инфлácie (HICP) o 0,2 – 0,4 percentuálneho bodu. V krajínách ako Slovensko či Chorvátsko sa ukázalo, že priemerný efekt zaokrúhľovania bol práve v tomto rozsahu – teda veľmi malý.

Skutočné faktory zmien cien sú a budú aj naďalej spojené s ekonomickými procesmi – zmenou výrobných nákladov, trhovými podmienkami alebo ziskovou maržou obchodníkov, nie so zavedením eura. Samo euro nemôže byť dôvodom rastu cien.

Na zabránenie neodôvodnenému zvyšovaniu cien počas prechodného obdobia zákon o zavedení eura v Bulharskej republike stanovuje povinné dvojité označovanie cien, ako aj obmedzenie zvyšovania cien po dobu jedného roka – od 8. augusta 2025 do 8. augusta 2026, pokiaľ nie je zmena odôvodnená objektívnymi ekonomickými faktormi.

Bulharská vláda zaviedla efektívny systém koordinácie a kontroly cien. Vytvoril sa koordinálny mechanizmus, v rámci ktorého inštitúcie, kontrolné orgány, vláda a podnikatelia podpísali dohodu o spolupráci s cieľom zabezpečiť plynulý a transparentný prechod na euro.

Kontrolnými orgánmi budú Komisia na ochranu spotrebiteľov a Národná agentúra pre príjmy, ktoré budú vykonávať spoločné kontroly.

Dôležité je, aby si ľudia uvedomili, že oni sami sú najdôležitejším kontrolným orgánom – svojím výberom, od koho nakupujú: či od korektných obchodníkov, alebo od tých, ktorí nedodržiavajú pravidlá. V každej krajine takéto spotrebiteľské správanie pomohlo stabilizovať trh.

Ktoré konkrétne výhody pre podniky a domácnosti sa prejavia najrýchlejšie po zavedení eura?

Zrušenie nákladov na prevod meny a odstránenie nového rizika sú okamžitými výhodami pre občanov a podniky. V krátkodobom horizonte euro zabezpečí stabilné ceny, väčšiu ekonomickú odolnosť a ochranu úspor, najmä v období geopolitickej neistoty.

Vstup do eurozóny povedie k nižším úrokovým sadzbám na úvery, lepšiemu prístupu k financovaniu a zvýšenej investičnej aktivite. Dôkazom je, že už niekoľko dní po prijatí právnych aktov EÚ potrebných na vstup Bulharska do eurozóny dve ratingové agentúry zvýšili úverový rating krajiny. Zrušenie transakčných nákladov uľahčí obchod a medzinárodné platby, čím sa ekonomické prostredie stane transparentnejším a predvídateľnejším. Bulharsko bude mať silnejšie postavenie pri rozhodovaní v eurozóne, čím posilní svoju úlohu v hospodárskej politike EÚ.

Všetky tieto faktory vytvoria predpoklady pre rast hospodárstva, investície a nové pracovné miesta.

V dlhodobom horizonte sa očakáva zlepšenie konkurencieschopnosti krajiny, čo podporí inovácie a efektívnosť podnikov. Priblíženie sa k rozvinutým štátom jadra EÚ prinesie obmedzenie sivej ekonomiky, vyššiu efektívnosť verejných služieb a prísny dohľad európskych inštitúcií nad fiškálnou disciplínou, čo

на услуги на гражданите, а стриктното наблюдение от европейските институции на икономиките на държавите от еврозоната ни дава гаранции за поддържането на фискалната дисциплина и стабилни ценови равнища. Ползата от тях е за гражданите, бизнеса и цялостния икономически просперитет на България.

За българите, които живеят и работят в чужбина – какви практични промени могат да очакват при пътувания, прашане на пари или плащания в България?

За българите в чужбина платежните операции от и към страната ни ще станат по-лесни и евтини – преводите няма да изискват превалутиране и няма да има допълнителни банкови такси в тази връзка. Пътуванията в държави от еврозоната ще бъдат по-удобни, без необходимост от обмяна на пари в брой. Това ще улесни и инвестициите за и от България.

Важно е да се отбележи, че банкнотите и монетите в левове остават законно платежно средство в България до края на месец януари 2026 г.

От 1 януари 2026 г. до 30 юни 2026 г. гражданите могат да обменят своите банкноти и монети от левове в евро безплатно в клоновете на банките в България, както и в тези на „Български пощи“ ЕАД в населените места, където няма банки. Българската народна банка ще обменя левове в евро без такси завинаги.

Кои „малки, ежедневни неща“ ще се променят най-много за хората?

Най-забележимата промяна ще бъде новата валута в портфейла – евро банкноти и монети. От 1 януари 2026 г. всички платежни операции в България ще бъдат в евро, а от 1 февруари 2026 г. всички плащания с пари в брой също ще се осъществяват само в новата валута. До 8 август 2026 г. цените на етикетите на предлаганите в България стоки и услуги ще са обозначени в левове и в евро, а след тази дата ще са само в евро.

За мнозина в краткосрочен план ползите ще се усетят най-вече при пътувания, онлайн пазаруване и международни плащания, а в дългосрочен план – с по-високия темп на ръста на българската икономика.

Как промяната ще има въздействие върху чувството за финансова сигурност и планирането на личните бюджети?

Еврот е втората по значимост резервна валута в света, което само по себе си носи висока степен на доверие и стабилност. За домакинствата това означава защита на спестяванията от девалвация и валутни рискове, по-голяма предвидимост при финансово планиране и по-ниска несигурност при кредити и инвестиции. В по-широк план, приемането на еврото засилва доверието на пазарите към българската икономика. Дългосрочно това води до по-ниска цена на финансиране, повече

зaručí stabilné cenové hladiny. Z toho budú profitovať občania, podniky aj celková prosperita Bulharska.

Čo sa zmení pre Bulharov, ktorí žijú a pracujú v zahraničí – pri cestovaní, posielaní peňazí alebo platbách v Bulharsku?

Pre Bulharov v zahraničí sa platobné operácie z a do krajiny zjednodušia a zlacnia – prevody už nebudú vyžadovať konverziu meny ani dodatočné bankové poplatky. Cestovanie do krajín eurozóny bude pohodlnejšie, bez potreby výmeny hotovosti. To uľahčí aj investície do a z Bulharska.

Bankovky a mince v levoch zostanú zákonným platidlom v Bulharsku do konca januára 2026. Od 1. januára do 30. júna 2026 budú môcť občania bezplatne vymeniť svoje bankovky a mince z levov na eurá vo všetkých pobočkách bánk v Bulharsku, ako aj v pobočkách „Bulharskej pošty“ v miestach bez banky. Bulharská národná banka bude vymieňať lev bez poplatku navždy.

Ktoré „malé každodenné veci“ sa pre ľudí zmenia najviac?

Najviditeľnejšou zmenou bude nová mena v peňaženke – eurobankovky a euromince. Od 1. januára 2026 budú všetky bezhotovostné platby v Bulharsku v eurách a od 1. februára 2026 sa aj všetky hotovostné platby budú uskutočňovať len v novej mene.

Do 8. augusta 2026 budú ceny tovarov a služieb v Bulharsku označené dvojmo – v levoch aj v eurách, po tomto dátume už len v eurách.

Krátkodobu ľudia pocítia výhody najmä pri cestovaní, online nakupovaní a medzinárodných platbách; dlhodobo s rastom bulharskej ekonomiky.

Ako táto zmena ovplyvní pocit finančnej istoty a plánovanie osobných rozpočtov?

Euro je druhou najvýznamnejšou rezervnou menou na svete, čo samo osebe prináša vysokú mieru dôvery a stability. Pre domácnosti to znamená ochranu úspor pred devalváciou a menovými rizikami, väčšiu predvídateľnosť pri finančnom plánovaní a nižšiu neistotu pri úveroch a investíciách. V širšom zmysle prijatie eura posilňuje dôveru trhov v bulharskú ekonomiku. Dlhodobu to povedie k lacnejšiemu financovaniu, vyšším investíciám a stabilnejšiemu rastu príjmov a finančnej bezpečnosti.

Môže prechod na euro priniesť nové príležitosti pre obchod a podnikanie medzi Bulharskom a Slovenskom, ako aj pre aktívnejšie zapojenie bulharských firiem na slovenskom a európskom trhu?

Bulharský export na Slovensko neustále rastie od vstupu Bulharska do EÚ, najmä po prijatí eura Slovenskom. Podiel bulharského exportu do Slovenska sa zvýšil z 0,5 % pred vstupom Bulharska do EÚ na viac ako 1 % v roku 2024. Hlavné exportné položky sú elektrické stroje a zariadenia, špecializované stroje, chemické materiály a výrobky, železo a oceľ, neželezné kovy. Dovážané produkty zo Slovenska sú najmä telekomunikačné zariadenia, elektrické stroje, automobily. Slovensko je tiež dôležitým partnerom pre

инвестиции и по-устойчива среда за растеж на доходите и финансовата сигурност.

Може ли преминаването към еврото да създаде нови възможности за търговия и бизнес между България и Словакия, както и за активно участие на българските компании на словашкия и европейския пазар?

Износът на България към Словакия нараства непрекъснато след присъединяването на България към Европейския съюз и особено след присъединяването на Словакия към еврозоната. Делът на българския износ за Словакия се увеличава от 0,5% от общия износ преди присъединяването на България към ЕС до над 1% през 2024 г. Основните стоки, които страната ни изнася за Словакия са електрически машини и апарати, специализирани машини, химически материали и продукти, желязо и стомана, цветни метали. По отношение на вноса, водещи продукти са телекомуникации и устройства за запис и възпроизвеждане на звук, електрически машини и апарати, автомобили. Словакия е важен партньор за България също по отношение на износа на животински и хранителни мазнини. През първите осем месеца на годината посещенията на български граждани в Словакия са нараснали с 4%. От началото на годината до август посещенията на туристи от Словакия са се увеличили с 28% спрямо същия период на предходната година. През 2024 г. общо посещенията на граждани на Словашката Република достигат почти 80 хил. души. Тези данни само показват от колко голяма полза би било въвеждането на еврото в България както за бизнеса на двете страни, така и за гражданите.

ДЕНЯТ НА ЕВРОПА ПРИВЛЕЧЕ ХИЛЯДИ ПОСЕТИТЕЛИ КЪМ ИНФОРМАЦИОННИТЕ ЩАНДОВЕ НА ДЧЕС В БРАТИСЛАВА

На седми май 2025 г. Посолството на Република България в Словашката република взе участие в традиционното отбелязване на Деня на Европа в историческата сграда на „Старата тръжница“, разположена в сърцето на словашката столица - Братислава.

Сред множеството информационни щандове, българският се открояваше с голямо количество рекламни и познавателни материали за България, предоставени от Министерството на туризма.

Много ученици и студенти бяха заинтригувани, а за онези, позналите повечето от отговорите на 10-те въпроса в трите викторини за България, имаше лакомства и сувенири. Стотици посетители проявиха силен интерес към възможностите за

vývoz živočišných a potravinárskych tukov z Bulharska.

Počet návštev Bulharov na Slovensku sa počas prvých ôsmich mesiacov tohto roka zvýšil o 4 %, zatiaľ čo návštevy slovenských turistov v Bulharsku vzrástli o 28 % v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka. V roku 2024 dosiahli celkové návštevy občanov Slovenskej republiky takmer 80 000. Tieto údaje jasne ukazujú, aký veľký prínos bude mať zavedenie eura v Bulharsku pre podniky aj občanov oboch krajín.

DEŇ EURÓPY PRILÁKAL TISÍCE NÁVŠTEVNÍKOV K INFORMAČNÝM STÁNKOM ČLENSKÝCH ŠTÁTOV EÚ V BRATISLAVE

Dňa 7. mája 2025 sa Veľvyslanectvo Bulharskej republiky v Slovenskej republike zúčastnilo na tradičnom podujatí pri príležitosti osláv Dňa Európy v historickej budove Starej tržnice, ktorá sa nachádza v srdci slovenskej metropoly Bratislavy.

Medzi početnými informačnými stánkami sa bulharský stánok výrazne odlišoval veľkým množstvom propagačných a informačných materiálov o Bulharsku, ktoré nám poskytlo Ministerstvo cestovného ruchu.

Mnohých žiakov a študentov zaujali ponúkané maškrtky a suveníry pre tých, ktorí správne odpovedali na väčšinu z 10 otázok a troch variantov vedomostného kvízu o Bulharsku. Stovky návštevníkov prejavili veľký záujem o možnosti dovolenky pri bulharskom Čiernom mori, ako aj o vínnu, kultúrny a wellness turizmus. Títo záujemcovia dostali podrobné informácie a množstvo brožúr venovaných bulharským kultúrno-historickým a turistickým pamiatkám.

Podujatie poctil svojou návštevou prezident Slovenskej republiky Peter Pellegrini, ktorý navštívil bulharský stánok a poznamenal, že Bulharsko patrí medzi najobľúbenejšie turistické destinácie pre slovenských občanov. Prezident zdôraznil tradične dobré obojstranné vzťahy medzi Slovenskom a

почивка на Българското Черноморие, както и към винения, културния и спа туризъм, за които получиха изчерпателна информация и множество брошури, посветени на българските културно-исторически и туристически забележителности.

Събитето беше уважено от президента на Словацката република Петер Пелегрини, който посети българския щанд и отбеляза, че България е една от най-популярните туристически дестинации за словашките граждани. Президентът подчерта традиционно добрите двустранни отношения между Словакия и България и изказа поздравления за добрата презентация на България на събитието.

Денят на Европа протече в открит дух на приятелство и съпреживяване на много светли и възпоменателни моменти в нашия общ европейски дом, концентрирал в себе си пъстротата на много различни култури и традиции.

Извънредният и пълномощен посланик на Република България в Словацката република Васил Петков благодари на участниците в мероприятиято за положените сериозни усилия, довели до яркото ни присъствие в проявата, което безспорно допринесе за утвърждаване на положителния образ на България в общото европейско семейство.

Източник: **Посолството на Република България в Словацката република**

МЛАДЕЖКА ФИЛХАРМОНИЯ „ПИОНЕР“ СВИРИ В ЧЕСТ НА 24 МАЙ

На 3 май българската общност, начело с Българското посолство и Българския културен институт в Братислава, отбеляза с тържествен концерт 24 май – Деня на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност. Мащабното

Bulharskom a zblahoželal k úspešnej prezentácii Bulharska na tomto podujatí.

Deň Európy prebehol v duchu priateľstva a spoločného prežívania mnohých svetlých a pamätných chvíľ v našom spoločnom európskom dome, ktorý v sebe koncentruje rozmanitosť mnohých kultúr a tradícií.

Mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Bulharskej republiky v Slovenskej republike Vassil Petkov poďakoval účastníkom podujatia za vynaložené úsilie, ktoré viedlo k výraznej prezentácii Bulharska na tejto akcii a ktoré bezpochyby prispelo k upevneniu pozitívneho obrazu Bulharska v rámci spoločnej európskej rodiny.

Zdroj: **Veľvyslanectvo Bulharskej republiky v Slovenskej republike**

MLÁDEŽNÍCKA FILHARMÓNIA PIONIER HRALA NA VÝROČIE 24. MÁJA

3. mája oslávila bulharská pospolitosť na Slovensku na čele s Bulharským veľvyslanectvom a kultúrnym inštitútom v Bratislave 24. máj – deň sv. bratov Cyrila a Metoda, bulharskej abecedy- azbuky, osvety a kultúry a slovanského písomníctva. Veľkolepé podujatie sa konalo pod záštitou J.E. mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Vassila Petkova a za podpory fondov:

събитие бе под егидата на извънредния и пълномощен посланик Н. Пр. Васил Петков и с подкрепата на фондациите "Влади Симеонов", "Култура", "Култ Минор" и Националния дворец на децата в София.

В историческата „Мойзесова зала“ на университета „Коменски“, Младежката филхармония „Пионер“ в продължение на час и половина показва световна музикална класа, при все още ранната възраст на изпълнителите. Под диригентската палка на известния наш композитор и диригент Любомир Денев, младите виртуози изпълниха творби на Панчо Владигеров, Константин Илиевски, Ней Росауро, Цезар Франк и Йохан Щраус. Те вдигнаха на крака аудиторията по начин, който затвърди имиджа на България не само като люлка на славянската просвета

Vladiho Simeona, Kultúry, Kult Minor a Národného paláca detí v Sofii.

V historickej koncertnej Moyzesovej sieni Univerzity Komenského predviedla mládežnícka filharmónia PIONIER v priebehu hodiny a pol svetovú hudobnú triedu napriek mladému veku interpretov. Pod dirigentskou taktovkou významného bulharského skladateľa a dirigenta Ľubomira Deneva odohrali mladí virtuózi tvorbu Panča Vladigerova, Konstantina Ilievského, Ney Rosaura, Césara Francka a Johanna Straussa. Na záver zodvihli publikum za búrlivého potlesku, ktorý potvrdil, že Bulharsko nie je len kolískou slovanskej osvety a kultúry ale aj výrazného hudobného talentu. V publiku boli prítomní vzácní hostia z mnohých zastupiteľstiev: Japonska, Slovinska, republiky Severné

Macedónsko, Ukrajiny, dočasný splnomocnenec Izraela, Číny, Grécka a ďalších. Vyslovili nadšenie z

и книжовност, но и на задълбочена музикална надареност. Присъстващите на съботното вечерно мероприятие редица посланици, сред които на Япония, Словения, Република Северна Македония, Украйна, временно управляващите на Израел, Китай, Гърция и др., изказаха възхищение от поредното стойностно българско мероприятие. Отбраната публика от университетски светила, представители на музикалните и интелектуалните среди, наши сънародници и словашки приятели на България - възлизаха на 500 души.

Автор: БКИ

„ИВАН БЕЛЧЕВ - ХУДОЖНИК НА СЪКРОВЕНОТО“ В БАНСКА БИСТРИЦА

На 15.05.2025 г. Българският културен институт откри в гр. Банска Бистрица изложбата живопис „Иван Белчев – художник на съкровеното“. Всяка година БКИ – Братислава е канен от Държавната научна библиотека в Банска Бистрица да представи български художник в пространствата на художествената ѝ галерия. Тази година Институтът участва с изложбата на Иван Белчев. С нея БКИ отбеляза Деня на Светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета, култура и на славянската писменост. По думите на куратора на изложбата, проф. д.н. Иван Маразов, който на 12.12.2024 г. я представи в Българския културен институт:

„Картините на Белчев внасят умиротворение и тиха поезия в дома. В трудната техника на акварела той постига изключително дълбоки измерения, а в живописиста внася тихата лирика на пейзажа, оставяйки далеч от „големите теми“ и агресивните решения, посветен на съкровеното „свое“.

Изложбата бе открита от директора на Държавната научна библиотека в Банска Бистрица Ольга Докторова. Кураторката – арт магистър Микаела Теттингерова – запозна публиката с творчеството на Иван Белчев.

Изборът на мотиви в творчеството на Иван Белчев изключва „величавото“, „гръмкото“, „монументалното“. Дори когато рисува панорами, той вижда в тях обикновеното, уютното - присъства само природата, човешката фигура се среща

дълшего hodnotného bulharského podujatia. V sieni sa zišlo vyše 500 poslucháčov, ctené publikum tvorili osobnosti univerzitnej, hudobnej a intelektuálnej obce, naši krajanovia a slovenskí priatelia Bulharska.

Autor: BKI

„IVAN BELČEV - MALIAR ĽUDSKÉHO VNÚTRA“ V BANSKEJ BYSTRICI

15.05.2025 otvoril Bulharský kultúrny inštitút výstavu v Banskej Bystrici pod názvom Ivan Belčev – maliar ľudského vnútra. Štátna vedecká knižnica pozýva každoročne BKI, aby vo svojich priestoroch umeleckej galérie predstavila jedného z bulharských výtvarníkov.

Tohto roku sa inštitút zúčastnil tvorbou Ivana Belčeva. Výstavou BKI pripomenul deň sv. bratov Cyrila a Metoda, bulharskej azbuky, osvety, kultúry a slovanského písomníctva. Podľa slov kurátora výstavy Prof. CSc. Ivana Marazova, ktorý 12.12.2024 uviedol výstavu v Bratislave: „Belčevove obrazy vnášajú do domova zmier a tichú poéziu. V zložitej technike akvarelu dosahuje mimoriadne hlboké dimenzie a do malby vkladá tichú lyriku, drží sa ďaleko od veľkých tém, a agresívneho riešenia, venuje sa výlučne hĺbke svojho vnútra.“

Výstavu otvorila pani riaditeľka Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici PhDr. pani Oľga Doktorová.

Vo výbere motívov sa Belčev vyhýba „velikášstvu“, „hlučnému“, aj „monumentálnemu“. Dokonca aj pri maľovaní panorámy v nej vidí obyčajnosť, útulnosť – sprítomnená je len príroda, ľudská postava sa objavuje len zriedka, a architektúra zachytáva staré domy, v ktorých akoby ešte tlela tradícia. Maliar sa sústreďuje na hmľisté krajinné scenérie. V nich sa kontrasty tlmia, akcenty sa tieňujú, formy sa rozplývajú. Rubáš hmly „zakrýva“ a izoluje motív okolitého sveta.

Belčev kontroluje silu farebného odtieňa, a celková dosiahnutá intenzita vytvára

dojem monochromatickosti, napriek rôznosti farieb. Štetec nanáša rýchlo, akoby sa bál, že nestihne zachytiť okamih. Formu buduje z farby a ponára sa do vzdušného tvaru. Preto Belčev často používa techniku suchého štetca a má rád akvarel. Obe techniky mu dovoľujú „oteplíť“ materiálnosť. Vzdušnou perspektívou vytvára dojem priestorovej hĺbky, hoci sa plán roztečie a presné náčrty rozplynú. Jeho obrazy sú akoby načrtnuté

рядко, а архитектурата е сведена до стари къщи, в които сякаш още тлее традицията. Художникът се ориентира към „мъгливи“ пейзажни състояния: в тях контрастите се приглушават, акцентите се тушират, формите се стопяват. Покровът на мъглата „скрива“ и изолира мотива от останалия свят.

Белчев контролира силата на баграта, а постигнатата обща тонова интензивност създава впечатление за монохромност, макар цветовете да са различни. Той работи с бърза четка, сякаш се бои да не би да не успее да задържи мига. Формата се изгражда от цвета и потъва във въздушната плът. Затова Белчев използва често техниката „суха четка“ и обича акварела. И двете техники му позволяват да „стопява“ материалността. Чрез въздушната перспектива той създава усещане за пространствена дълбочина, макар и плановете да остават размити, а точните измерения - неуловими. Картините му сякаш са ескизно нахвърляни и сякаш „незавършени“, защото той рисува настроения, а не идеи, запазвайки динамиката на живата природа, дъха на растенията, порива на вятъра.

Музикална рамка на събитието постави Андреа Лужецка, с псевдоним Анди Лоу, която изпя и изсвири четири оригинални словашки песни. На вернисажа присъстваха представители на културния живот в Банска Бистрица, отделът за международно сътрудничество на Държавната научна библиотека в града, известният фотограф Карол Демут, утвърденият галерист Петер Кубашко, художници, журналисти и др.

До момента изложбата бе посетена от над 2500 души. Тя ще продължи до края на лятото, когато ще бъде отчетен окончателният брой посетители.

Автор: **БКИ**

ПЪТУВАНЕ ВЪВ ВРЕМЕТО БЪЛГАРИЯ И МОЗАЙКИТЕ ТАЙНИ И ЗАГАДКИ ОТ ХЕРАКЛЕЯ СИНТИКА

Словашкият национален музей, Българският културен институт и Словашкото археологическо дружество представиха на 26 май две пътуващи изложби, обединени под мотото „Пътуване във времето“. Едната е на Културния институт към МВНР –

а „nedokončené“ skice, lebo on maľuje nálady, nie myšlienky, uchováva dynamiku živej prírody, dych rastlín, záchvev vetra.

Podujatie spestrila svojím hudobným sprievodom Andrea Loužecká umeleckým menom Andy Lou, ktorá zaspievala a zahrála 4 pôvodné slovenské piesne. V publiku vernisáže boli prítomní predstavitelia kultúrneho života Banskej Bystrice, sekcia medzinárodnej spolupráce Štátnej vedeckej knižnice, významný slovenský fotograf Karol Demuth, známy banskobystrický galerista Peter Kubaško, výtvarníci, novinári a ďalší.

Doposiaľ navštívilo výstavu 2500 osôb. Výstava bude trvať do konca leta, kedy bude známy konečný počet návštevníkov.

Autor: **БКИ**

CESTOVANIE V ČASE BULHARSKO A MOZAIKY TAJOMSTVÁ A ZÁHADY HERACLEJ SINTIKY

Slovenské národné múzeum, Bulharský kultúrny inštitút a Slovenská archeologická spoločnosť uviedli 26. mája dve putovné výstavy, ktoré zlúčilo motto Cestovanie v čase. Jedna pochádza z Kultúrneho inštitútu Ministerstva zahraničných vecí Bulharskej republiky pod názvom Bulharsko a mozaiky. Výstava je financovaná z prostriedkov MZV a Ministerstva kultúry. Využíva prostriedky súčasných inovatívnych digitálnych

„България и мозайките“. Изложбата е финансирана от МВНР и Министерството на културата. Тя включва използване на съвременни и иновативни дигитални технологии, придаващи не само атрактивност, но и широк социален ефект при представянето на паната и артефактите. Нейни автори са служителите на фондация „Балканско наследство“. Съставена е в печатен и дигитален вариант. Печатният се състои от 26 пана (80x80cm), всяко от които е с QR код – линк към сайта, който е дигитална част от изложбата. Сайтът съдържа информация за експонираните обекти, тяхното местоположение, отбелязано в Google Maps, за институциите/организациите, които са включени в изложбата, както и кратки, научни и популярни текстове.

<https://www.mfa.bg/bg/5642>
<https://www.mfa.bg/bg/culture/news>

Втората изложба – „Тайни и загадки от Хераклея Синтика“ представя копия на експонати от фонда на Историческия музей в Петрич.

Комбинираната изложба е посветена на Месеца на българската култура и се провежда под патронажа на Н. Пр. извънредния и пълномощен посланик Васил Петков, който приветства многобройните посетители. Гости на събитието бяха откривателят на Хераклея Синтика – проф. Людмил Вагалински, Н. Пр. извънредният и пълномощен посланик на Република Северна Македония – г-жа Евгения Илиева, г-жа Янка Мелнерова – председател на Словашкото археологическо дружество при Словашката академия на науките, г-н Йозеф Беднар – зам.-директор на Словашкия национален музей, г-жа Зузана Вашариова – завеждаща центъра за комуникация на музея, директорът на Историческия музей в Петрич – г-жа Катя Стоянова, десетки изкуствоведи, археолози и историци, представители на научните среди, градската интелигенция, журналисти.

Пред многобройната публика лекция за историята и ценните находки в Хераклея Синтика изнесе проф. Людмил Вагалински. От 2007 г. насам под ръководството му се провеждат системни археологически проучвания и за кратко време са открити ценни мраморни и глинени стели, както и мраморни статуи.

В Словашкия национален музей бяха изложени тактилни 3D-отливки на антични фигури и артефакти, намерени в древния град Хераклея

technológií, ktoré jej pridávajú na atraktivite a podporujú široký sociálny efekt zviditeľnenia panelov a artefaktov. Jej autormi sú členovia Fondu Balkánske dedičstvo. Pozostáva z tlačenej aj digitálnej varianty. Tlačená časť má 26 panelov (80x80cm), každý výtlačok obsahuje QR kód – odkaz na stránku, ktorá je digitálnou časťou výstavy. Stránka obsahuje informácie o vystavovaných objektoch, ich polohu, zaznačenú na Google mapách, informácie o inštitúciách/organizáciách, vďaka ktorým sa stali súčasťou výstavy, ako aj krátke populárno-vedecké texty, súvisiace s ich historickým zaradením.

<https://www.mfa.bg/bg/5642>
<https://www.mfa.bg/bg/culture/news>

Друга výstava Tajomstvá a záhady Heraclej Sintiky predstavuje kópie exponátov fondu Historického múzea mesta Petrič.

Kombinovaná výstava bola otvorená pri príležitosti Mesiaca bulharskej kultúry a konala sa pod záštitou J.E. mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Bulharskej republiky pána Vassila Petkova, ktorý privítal početné publikum. Hostami podujatia bol archeológ profesor Ľudmil Vagalinski, objaviteľ Heraclej Sintiky, J.E. mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa Severného Macedónska pani Eugénia Ilieva, pani Jana Mellnerová, PhD, zástupkyňa

Slovenskej archeologickej spoločnosti SAV, pán Jozef Bednár, námestník GRSNM, pani Zuzana Vašáryová, vedúca centra múzejnej komunikácie, riaditeľka historického múzea v Petriči, pani Katia Stojanova, zástupcovia umenovednej a vedeckej obce, archeológovia, historici, miestna inteligencia, novinári.

Profesor Vagalinski predstavil v autorskej prednáške históriu a vzácné nálezy Heraclej Sintiky. Od roku 2007 dodnes sa pod jeho vedením konajú systematické archeologické výskumy. V krátkom čase boli objavené cenné mramorové a hlinené stély a mramorové sochy. V SNM sú vystavené odliatky - taktilné 3D kópie nálezov Heraclej Sintiky, takže ich môže vnímať aj nevidiace publikum priamym dotykom. Ku

každému exponátu je pridaný popis v bulharskej verzii Braillovho písma.

V pútavej prednáške priblížil prof. Vagalinski dejiny antického mesta - polis – Heraclej Sintiky, o ktorom písali starovekí autori Homér, Herodotus, Titus Livius, ale dlho sa nevedelo, kde sa nachádzalo. V roku 2002 polícia náhodne vypátrala kamennú platňu - ukázalo sa, že je kľúčom k tajomstvu. Kamenná

Синтика, които могат да бъдат възприемани и от незрящи хора чрез пряк допир. Към всеки от експонатите има и брайлови надписи.

В лекцията си проф. Вагалински увлекателно разказа историята на античния полис, за който пишат древни автори като Омир, Херодот, Тукидид, Тит Ливий, но дълго време не се знае нахождението му. През 2002 г. случайно проследена от полицията каменна плоча се оказва ключ към търсената тайна. Каменната стела е писмо от император Галерий Валерий Максимилиан (293-311 г.) до жителите на Хераклея Синтика. Става ясно, че полисът се намира в България – между Гърция и Северна Македония. Градът е основан от тракийското племе синти и бързо се превръща във важен център на династията на Филип и Александър Македонски. Към името на града е добавено – Хераклея, в чест на Херакъл, който е смятан за основоположник на династията на древните македони. Най-силен разцвет Хераклея Синтика преживява именно в пределите на Римската империя в средата на III в.

За всичко това съдим от градоустройството и пищната архитектура на града, които могат да се видят и днес. В края на III в. голямо земетресение и пожар унищожават Хераклея. Заради доброто си икономическо състояние градът бързо се възстановява. Строителството е в разцвет и се появяват нови и мащабни сгради с различни обществени функции.

Присъстващите с интерес разгледаха копията на оброчни плочки, мозаечните фигури и статуи на Херакъл, на Тракийския конник – майсторско изработен във висок релеф, на богините Немезида и Нике, бюста на Дионисий, театралната маска, изработена от глина и допълнително глазирана, глава на непозната жена и др.

Историческият музей в Петрич е включен в изложбата „Европа близо до мен“ на Европейската комисия в България. Тя представя най-добрите проекти, реализирани по политиката на сближаване на Европейския съюз.

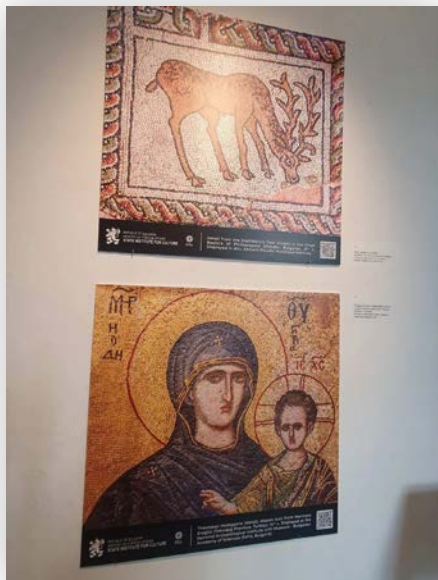

stéla je list cisára Galeria Valeria Maximiana (293-311) obyvateľom Heraclely Sintiky. Bolo jasné, že polis sa nachádza v Bulharsku medzi Gréckom a Severným Macedónskom. Mesto založil trácky kmeň Sinti a rýchlo sa stalo dôležitým centrom Filipa a Alexandra Macedónskeho. K názvu mesta sa pridalo – Heraclea, k počte Heraklovi, ktorý je považovaný za zakladateľa dynastie starobylých Macedóncov. Heraclea Sintika zaznamenala najväčší rozkvet práve v období Rímskej ríše – v polovici 3. storočia.

To všetko sa dá usudzovať zo znakov okázalej architektúry mesta, ktoré sú viditeľné dodnes. Koncom 3. st. zničilo Heracleu veľké zemetrasenie a požiar. Vďaka dobrej ekonomickej situácii sa mesto rýchlo spamätalo. Staviteľstvo bolo v rozkveti a objavili sa nové veľké budovy rôznych spoločenských účelov. Prítomní si so záujmom prezreli kópie obetných dosiek, mozaikové figúry a sochy Herakla, Tráckeho jazdca, majstrovsky vypracovaného vo vysokom reliéfe, bohyně Nemesis a Niké, bustu Dionýza, divadelnú masku z hliny dodatočne glazovanú, hlavu neznámej ženy a ďalšie.

Historické múzeum v Petriči je zapojené do výstavy Európa blízko mňa Európskej komisie v Bulharsku, ktorá predstavuje najlepšie projekty, realizované v

През декември тази година артефакти от Хераклея Синтика ще бъдат изложени в Брюксел. Изложбата ще бъде открита от министъра на туризма Мирослав Боршош, а покана е изпратена и до председателя на Европейския парламент, г-жа Роберта Мецола.

Автор: БКИ

rámci politiky zblížovania Európskej únie. V decembri tohto roku budú artefakty Heraclej Sintiky vystavené v Bruseli. Otvorí ju minister turizmu Bulharskej republiky Miroslav Boršoš a pozvanie bolo poslané aj predsedníčke Európskeho parlamentu pani Roberte Metsole.

Autor: BKI

„СКРИТИТЕ БУКВИ“

На 21 юни 2025 г. Българският културен институт в Братислава откри пътуващата изложба-инсталация „Скритите букви“, проект на фондация „Прочети София“. Събитието се състоя в градска част Девин, в двора на църквата „Св. Кръст“ и бе част от историческия фестивал, посветен на паметта на Св. св. Кирил и Методий. По традиция той се провежда на площада пред културния дом на домакините от Девин и в двора на църквата. Фестивалът включва богата програма – театрални представления за деца, музикални изпълнения, лекции на историческа тематика, представяне на занаяти, кулинарни специалитети и др. Фестивалът е организиран от словашки, чешки и български партньори: „Дом Центропе“ – Братиславска област, Злински край, Градска част -

„SKRYTÉ PÍSMENÁ“

Bulharský kultúrny inštitút v Bratislave otvoril 21.06. 2025 putovnú výstavu – inštaláciu Skryté písmená, projekt nadácie Čítaj Sofiu. Podujatie sa uskutočnilo v mestskej časti Devín na nádvorí kostola sv. Kríža v rámci dobových slávností, venovaných pamiatke sv. bratov Cyrila a Metoda. Bulharský festival sa tradične odohrával v priebehu 12 rokov na námestí pred devínskym kultúrnym domom a na nádvorí kostola. Od minulého roka už slávnosti organizujú spoločne slovenskí, českí a bulharskí partneri Dom Centrope, Bratislavský samosprávny kraj a BKI Bratislava. Bohatý program prináša divadelné predstavenia pre deti, hudobné vystúpenia, prednášky na historické témy, ponúka remeselnícke výrobky, slovenské kulinárske lahôdky, či dobové rytierske hry. Hostiteľmi sú Mestská časť Bratislava Devín a Farnosť

Девин, които заедно с БКИ са членове на Европейския Кирило-Методиевски културен маршрут.

Н. Пр. извънредният и пълномощен посланик на Република България Васил Петков откри изложбата, като припомни на многобройната публика, изпълнила двора на храма, историческите факти около официалното признаване от папа Адриан II на глаголицата, създадена от Светите братя, наравно с латинския, гръцкия и еврейския език във втория по големина римски храм „Санта Мария Маджоре“.

„Всяка година ние се събираме в двора на църквата „Свети Кръст“, където доскоро се помещаваше паметникът на Св. св. Кирил и Методий. Сега паметникът го няма, но за сметка на това тук са буквите. Празникът на Светите братя е празник за България, но и за Словакия, за нашите два братски народа! Бог да пази България, Бог да пази Словакия!“ С тези думи посланик Петков завърши словото си.

Директорът на БКИ, г-жа Ваня Радева, представи изложбата от осем уникални цветни пейки с формата на букви от кирилицата, които нямат графичен аналог в световните азбуки и са заимствани варианти на глаголически знаци – Б, Д, Ж, З, И-Й, Ц-Щ, Ъ-Ъ, Я. Радева поясни, че тя е свързана и с историческите събития, съпътствали мисията на Светите братя Кирил и Методий в Девин през IX в., чиито ученици по-късно създават кирилицата в България – в Преславската и Охридската книжовна школа. Автори на изложбата са Тодора Радева – куратор и продуцент, Кирил Златков – художник, Иван Иванов – архитект.

С всяка от пейките е свързано стихотворение на някои от най-интересните съвременни български поети – Анна Лазарова, Галина Николова, Георги Господинов, Иван Ланджев, Красимира Джисова, Марин Бодаков, Мария Калинова, Мирела Иванова, Надежда Радулова, Никола Петров, Петър Чухов, Силвия Чолева, Стефан Иванов и Цочо Бояджиев. Те са преведени на словашки от Олга Стайкова-Кметьова.

На събитието присъствха кметът на Девин – г-жа Яна Якубович – представители на Кирило-

Сvätého križa Rímskokatolíckej cirkvi Bratislavskej arcidiecézy pod vedením Mons. ThLic. Mariána Gavendu, PhD.

Bulharskú výstavu uviedol J.E. veľvyslanec na Slovensku pán Vassil Petkov, ktorý početnému publiku na nádvorí kostola pripomenul historické údaje oficiálneho uznania liturgického jazyka staroslovienčiny Hadriánom II., vytvoreného Svätými bratmi. Takto pápež zrovnoprávnil staroslovienčinu s latinčinou, gréčtinou a hebrejčinou v druhom najväčšom rímskom chráme Santa Maria Maggiore.

„Každý rok máme zraz Bulharov na nádvorí kostola sv. Križa, kde sa predtým nachádzal pomník sv. Cyrila a Metoda. Teraz tu pomník nestojí, ale sú umiestnené slovanské písmená.“

Sviatok Svätých bratov slávia rovnako Bulhari ako aj Slováci, oba naše bratské národy. Nech Boh ochraňuje Bulharsko, nech Boh ochraňuje Slovensko.“ Týmto slovami ukončil veľvyslanec Petkov svoj príhovor.

Riaditeľka BKI pani Vania Radeva predstavila výstavu 8 originálnych farebných lavičiek v tvare písmen cyriliky, ktoré nemajú grafickú analógiu vo svetových abecedách a prepožičali si variantu hlaholských znakov:

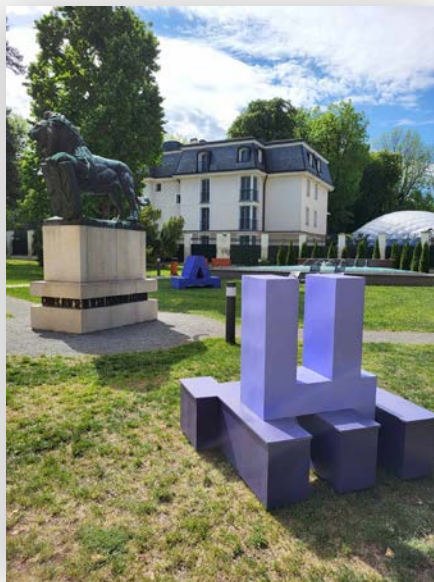
Б, Д, Ж, И-Й, Ц-Щ, Ъ-Ъ, Я – (B, D, Ž, I-J, C-ŠT, tvrdý znak, JA). Riaditeľka Radeva vysvetlila, že výstava nadväzuje na historické udalosti, ktoré sprevádzali misiu svätých bratov Cyrila a Metoda na Veľkej Morave v 9. st. n. l., ktorých žiaci Kliment a Naum po odchode do Bulharska neskôr vytvorili cyriliku - v Preslavskej a Ochridskej

literárnej škole.

Ku každej lavičke sa viažu verše súčasných bulharských básnikov: Anny Lazarovej, Galina Nikolova, Georgiho Gospodinova, Ivana Landževa, Krasimiry Džisovej, Marina Bodakova, Marie Kalinovej, Mirely Ivanovej, Nikola Petrova, Petra Čuchova, Silvii Čolevovej, Stefana Ivanova a Coča Bojadžieva.

Na podujatí sa zúčastnila starostka Devína pani Jana Jakubovič, zástupcovia vedenia Cyrilo-Methodskej kultúrnej cesty- predseda pán Ivan Láška, zastupiteľ olomouckého kraja pán Svätopluk Binder, pán Juraj Štekláč - podpredseda Bratislavského samosprávneho kraja, pani Denica Sekulička- predsedníčka Bulharského kultúrneho zväzu, členovia veľvyslanectva, zástupcovia médií, literárnej obce, výtvarníci a obyvatelia hlavného

Методиевския културен маршрут, сред които председателят Иван Ласка, заместник- областният управител на Оломоуц г-н Светоплук Биндер, Юрай Щеклач – зам.- областен управител на Братиславска област, г-жа Деница Секуличка – председател на Българския културен съюз, членове на посолството, на медиите, на литературните среди, художници и жители на словашката столица. Музикална рамка на събитието постави Адам Магула, който свири на екзотичния словашки инструмент, вписан в културното наследство на ЮНЕСКО - дървен рог, наречен фуяра.

Запървипът „Скритите букви“ бяха разположени в София през 2018 г., а впоследствие гостуваха в различни градове по света – в Брюксел по време на българското председателство на ЕС, в Париж, Лондон, Единбург, Рабат, Берлин, Прага и Велеhrad. По време на своите „турнета“ в чужбина, „Скритите букви“ се превръщат в истински посланици на българската азбука, литература и култура.

Инсталацията продължи до края на месец септември 2025 г.

Автор: БКИ

СЛОВОТО, КОЕТО ВЪЗВИСЯВА - 24 МАЙ В БСУ „ХРИСТО БОТЕВ“, БРАТИСЛАВА

На 24 май – най-светлият ден в българския духовен календар – Българското средно училище „Христо Ботев“ в Братислава отвори врати за празник на буквите, словото и просветата. Денят, в който почитаме делото на светите братя Кирил и Методий, събра в едно българската общност в Словакия, ученици и учители, родители и приятели.

Тържеството започна с химна на просветата

mesta.

Hudobný sprievod podujatia vytvoril Adam Magula, ktorý hrá na jedinečnom slovenskom ľudovom nástroji-fujare, zapísanej v kultúrnom dedičstve UNESCO.

Po prvý raz boli Skryté písmená umiestnené v rôznych častiach Sofie v roku 2018 a neskôr hostoval projekt v rôznych mestách sveta – v Bruseli počas bulharského predsedníctva Rady EÚ, v Paríži, Londýne, Edinburghu, Rabate, Berlíne, Prahe, Velehrade. Počas svojho hostovania v zahraničí sa skryté písmena stali poslami bulharskej abecedy - azbuky, literatúry a kultúry.

Autormi výstavy sú Todor Radeva – kurátorka a producentka, Kiril Zlatkov – výtvarník, Ivan Ivanov-architekt. Prekladateľka veršov do slovenčiny – Oľga Kmeťová Stajková.

Výstava potrvá do konca septembra 2025.

Autor: БКИ

SLOVO, KTORÉ POVZNÁŠA - 24. MÁJ NA BSŠ „HRISTO BOTEV“ V BRATISLAVE

Dňa 24. mája – najjasnejšieho dňa v bulharskom duchovnom kalendári – Bulharská stredná škola „Hristo Botev“ v Bratislave otvorila svoje dvere pre sviatok písmen, slova a vzdelanosti. Deň, v ktorom si uctieame dielo svätých bratov Cyrila a Metoda, spojil bulharskú komunitu na Slovensku, žiakov, učiteľov, rodičov a priateľov školy.

Slávnosť sa začala hymnou vzdelanosti „Varvi, narode vazrodeni“. Vlajkonosiči priniesli bulharskú trikolóru a dvor gymnázia sa naplnil osobitým vzrušením a hrdosťou. Oficiálnymi hosťami podujatia boli veľvyslanec Bulharskej republiky v Slovenskej republike Jeho Excelencia pán Vasil Petkov, konzulka pani Gabriela Primová, predsedníčka Bulharského kultúrneho zväzu na Slovensku pani Denica Sekulička,

„Върви, народе възродени“. Знаменосците внесоха националния трибагеник, а дворът на гимназията се изпълни с особено вълнение и гордост. Официални гости на събитието бяха посланикът на Република България в Словашката република Негово Превъзходителство г-н Васил Петков, консулт г-жа Габриела Примова, председателят на Българския културен съюз в Словакия г-жа Деница Секуличка, както и много приятели на училището.

Водещите припомниха, че 24 май е не просто дата, а символ на духовност. „В началото бе Словото...“ – цитираха те думите от Евангелието на Йоан, за да подчертаят чудото на езика, който ни отличава като мислещи същества и е основа на всяка култура.

Прозвучаха откъси от съчинението „За буквите“ на Черноризец Храбър, а ученици представиха рецитал от „Проглас към Евангелието“ – както на български, така и на словашки език, доказвайки, че писмеността е мост между народите. Най-малките възпитаници на училището, водени от своите учители, изпълниха песни за буквите, а по-големите – стихове на Стоян Михайловски и други творци.

„Любовта към словото е любов към книгата, а книгите са още светове“ – напомниха водещите. Посланието прозвуча ясно – писмеността е не просто средство за общуване, тя е път към духовност, култура и просвещение.

Директорът на БСУ „Христо Ботев“ Николай Йорданов поздрави присъстващите, като подчерта, че училището е не само образователен център, но и средище на българската култура в Словакия. Той връчи грамоти на изявените ученици и учители, за да отличи труда и постиженията им.

В словото си посланикът на България в Словакия Негово Превъзходителство г-н Васил Петков изрази признателност към учителите и родителите, които съхраняват българския дух далеч от родината.

ako aj mnohí priatelia školy.

Moderátori pripomenuli, že 24. máj nie je iba dátum, ale symbol duchovnosti. „Na počiatku bolo Slovo...“ – citovali slová z Evanjelia podľa Jána, aby zdôraznili zázrak jazyka, ktorý nás odlišuje ako mysliace bytosti a je základom každej kultúry.

Zazneli úryvky z diela „O písmeňách“ od Černorizeca Chrabrého a žiaci predniesli recitál z „Proglasu k evanjeliu“ – v bulharčine aj v slovenčine, čím dokázali, že písmo je mostom medzi národmi. Najmenší žiaci školy spolu so svojimi učiteľmi zaspievali piesne o písmeňkách, starší predniesli básne Stojana Mihajlovského a ďalších autorov.

„Láska k slovu je láska ku knihám a knihy sú ďalšie svety“ – pripomenuli moderátori. Posolstvo zaznelo jasne – písmo nie je len prostriedok komunikácie, ale cesta k duchovnosti, kultúre a poznaniu.

Riaditeľ BSŠ „Hristo Botev“ Nikolaj Jordanov pozdravil prítomných a zdôraznil, že škola je nielen vzdelávacím centrom, ale aj strediskom bulharskej

„Седемдесет езика и триста милиона души използват днес кирилицата – това е божествен дар за всички нас“, каза той, припомняйки, че делото на Светите братя Кирил и Методий е светлина, която продължава да осветява славянския свят.

Празникът завърши с музика, стихове и усмивки – но и с тихото разбиране, че словото е сила, която обединява и възвисява. В най-българския ден – 24 май – всеки намери „своите най-хубави думи“, които да подари на другия, защото „словото притежава удивителната сила да отключва врати и да води нагоре“.

Автор: БСУ

СВОБОДАТА НЯМА ЦЕНА - ПОКЛОН ПРЕД ХРИСТО БОТЕВ

С песни, стихове и живо слово възпитаниците на Българското средно училище „Христо Ботев“ в Братислава почетоха паметта на своя патрон – поета и революционер Христо Ботев.

Ученици от различни класове, насърчавани от своите преподаватели, сътвориха вълнуващо тържество, в което прозвучаха песни и стихове за свободата – онази върховна ценност, която Ботев

культуры на Slovensku. Odovzdal diplomy vynikajúcim žiakom a učiteľom, aby ocenil ich prácu a úspechy.

Vo svojom príhovore veľvyslanec Bulharska na Slovensku Jeho Excelencia pán Vassil Petkov vyjadril vďačnosť učiteľom a rodičom, ktorí uchováajú bulharského ducha ďaleko od vlasti. „70 jazykov a 300 miliónov ľudí dnes používa cyriliku – to je božský dar pre nás všetkých,“ povedal a pripomenul, že dielo svätých bratov Cyrila a Metoda je svetlom, ktoré naďalej osvetľuje slovanský svet.

Sviatok sa skončil hudbou, básňami a úsmevmi – ale aj tichým pochopením, že slovo je sila, ktorá spája a povznáša. V najbulharskejší deň – 24. mája – si každý našiel „svoje najkrajšie slová“, aby ich daroval druhému – pretože: „slovo má úžasnú silu otvárať dvere a viesť nahor“.

Autor: BSŠ

SLOBODA NEMÁ CENU - ПОСТА ХРИСТОВИ БОТЕВОВИ

Piesňami, básňami a živým slovom si žiaci Bulharskej strednej školy „Hristo Botev“ v Bratislave uctili pamiatku svojho patróna – básnika a revolucionára Hrista Boteva.

Žiaci z rôznych tried, povzbudzovaní svojimi učiteľmi, pripravili dojmavú slávnosť, v ktorej zazneli

не само възпява, но и отстоява с живота си.

„Неистовият стремеж към свобода и синхрона между думи и дела“ – с тези думи бе припомнено какво превръща личността на Ботев в пример, надхвърлящ границите на епохата.

piesne a básne o slobode – tej najvyššej hodnote, ktorú Botev nielen ospevoval, ale aj bránil vlastným životom.

„Neutíchajúca túžba po slobode a súlad medzi slovami a činmi“ – týmito slovami bolo pripomenuté, čo robí osobnosť Boteva príkladom, ktorý presahuje

Стихове и песни, сред които „Жив е той, жив е!“ и „Тих бял Дунав“, пренесоха публиката в онова славно и героично време, когато жертвата за Отечеството е била чест и съдба. За Ботев свободата не е само политическа, а духовна – условие да бъдем истински хора, да градим знание и отговорност.

Водещите насочиха вниманието ни и към настоящето: живеем в мечтания от Ботев „разумен и братски съюз между народите“, но този съюз и тази свобода не са даденост. Те изискват будност, съпричастност и знание. „Смъртта на демокрацията няма да дойде с убийство от засада, а с апатия и безразличие“ – прозвуча предупреждението, актуално и за нашето време.

Пред паметника на загиналите за свободата на България в словашката столица, в знак на признателност, венци и цветя положиха Негово Превъзходителство посланикът на Република България в Словакия г-н Васил Петков, директорът на училището г-н Николай Йорданов, както и представители на българската общност в Словакия.

Тържеството завърши с призив, че бъдещето е в нашите ръце, защото заветът на Ботев е жив: да

бъдем свободни, знаещи и отговорни – тук и сега!
Автор: БСУ

IN MEMORIAM

Камелия Илиева (30 септември 1964 г. – 4 май 2025 г.)

С дълбока тъга съобщаваме за кончината на Камелия Илиева – дългогодишен главен редактор на списание „Роден глас“ в Чехия – верен радетел за българската култура и общност зад граница.

Под нейното ръководство списанието се превърна в духовен мост между сънародниците ни в Чехия и Словакия, съхранявайки живи традициите, историята и културното наследство на българската диаспора.

„Роден глас“ е основан от българите в Братислава, а първият брой излиза през юни 1971 г. като вестник. От 1984 г. издаването му продължава в Прага, където Камелия Илиева неуморно работеше за неговото утвърждаване и развитие.

Мнозина от нас я познаваха и от ежегодните срещи в Микулчице – събитие, което обединява българите от Чехия и Словакия. Там тя винаги беше сърцето на общността – с усмивка, всеотдайност и готовност да създава мостове на приятелство и взаимна подкрепа.

Светъл път, Камелия!

Поклон пред паметта ти!

hranice svojej epochy.

Básne a piesne, medzi nimi „Živ je toj, živ je!“ a „Tich bjal Dunav“, preniesli publikum do slávnej a hrdinskej doby, keď obeta za vlast bola cťou a osudom. Pre Boteva sloboda nebola iba politická, ale aj duchovná – podmienkou, aby sme boli skutočnými ľuďmi, budovali poznanie a zodpovednosť.

Moderátori nasmerovali pozornosť aj na prítomnosť: žijeme v Botevom vysnívanom „rozumnom a bratskom zväzku medzi národmi“, ale tento zväzok a táto sloboda nie sú samozrejmosťou. Vyžadujú si bdelosť, spolupatričnosť a vedomosti. „Smrť demokracie nepríde vraždou zo zálohy, ale apatiou a ľahostajnosťou“ – zaznelo varovanie, ktoré je aktuálne aj pre našu dobu.

Pred pamätníkom padlých za slobodu Bulharska v slovenskej metropole položili vence a kvety na znak vďaka Jeho Excelencia veľvyslanec Bulharskej republiky na Slovensku pán Vasil Petkov, riaditeľ školy pán Nikolaj Jordanov, ako aj zástupcovia bulharskej komunity na Slovensku.

Slávnosť sa skončila výzvou, že budúcnosť je v našich rukách, pretože Botevov odkaz je živý: byť slobodní, vzdelaní a zodpovední – tu a teraz!

Autor: BŠŠ

IN MEMORIAM

Kamelia Ilieva (30. september 1964 – 4. máj 2025)

S hlbokým zármutkom oznamujeme úmrtie Kamelie Ilievej – dlhoročnej šéfredaktorky časopisu „Roden glas“ v Česku, vernej obhajkyne bulharskej kultúry a komunity v zahraničí.

Pod jej vedením sa časopis stal duchovným mostom medzi našimi krajinami v Česku a na Slovensku, uchovávaúc živé tradície, históriu a kultúrne dedičstvo bulharskej diaspóry.

„Roden glas“ bol založený Bulharmi v Bratislave, pričom prvé číslo vyšlo v júni 1971 ako noviny. Od roku 1984 jeho vydávanie pokračuje v Prahe, kde Kamelia Ilieva neúnavne pracovala na jeho upevnení a rozvoji.

Mnohí z nás ju poznali aj z každoročných stretnutí v Mikulčiciach – podujatia, ktoré spája Bulharov z Česka a Slovenska. Tam bola vždy srdcom komunity – s úsmevom, oddanosťou a ochotou budovať mosty priateľstva a vzájomnej podpory.

Svetlú cestu, Kamelia!

Češť tvojej pamiatke!

Vydavateľ: **Bulharský kultúrny zväz**
Adresa: **Obchodná 21, 811 06 Bratislava**
Tel: **0948502558**
IČO: **42 133 050**
Facebook: **Bulhari a ich kamaráti na Slovensku**
Evidenčné číslo: **EV 4818/13**
Periodicita vydávania: **štvrtročník**

Dátum vydania: **11 / 2025**
Ročník vydávania: **52**
ISSN: **2585-805X**
Redaktor: **Denitza Sekoulitchka**
Korektor BG: **Goran Atanasov**
Prekladateľ: **Denitza Sekoulitchka**
Korektor SK: **Ludovít Halmo**

ТЕЖКИЯТ ЖИВОТ НА ГУРБЕТЧИЯТА

Цани Гинчев описва живота им с дълбоко съчувствие:

„Тежко и горко на оногова, който се разболе. У хладната, влажната и тъмна колиба, на твърдата постилка, често само на една рогозка, постлана на мократа земя, без никаква помощ и подкрепително ястие. Той припада и угасва като запалена свещ...”

Въпреки страданията, градинарите пазят дух на солидарност и взаимопомощ. Техният бордей – прост, но изпълнен с труд – се превръща в символ на българската издръжливост и честност.

ŤAŽKÝ ŽIVOT GURBETČIKA

Cani Ginčev opisuje ich život s hlbokým súcitom:

„Ťažko a biedne je tomu, kto ochorie. V chladnej, vlhkej a tmavej kolibe, na tvrdom lôžku, často iba na rohoži položenej na mokrej zemi, bez akejkoľvek pomoci a výživného jedla. Slabne a zhasína ako zapálená sviečka...”

Napriek utrpeniu si záhradníci zachovávali ducha solidarity a vzájomnej pomoci. Ich chatrč – jednoduchá, no plná práce – sa stala symbolom bulharskej vytrvalosti a poctivosti.

Източник: Музеологът д-р Диана Митева, консултант към Специализиран музей на гурбетчийското градинарство - Лясковец

Zdroj: Muzeologička Dr. Diana Miteva, konzultantka pri Špecializovanom múzeu bulharských záhradníkov v zahraničí – v meste Ljaskovec